

توضیحات بعیدی نژاد در باره تمدید قانون تحریم ایران توسط آمریکا و تبعات آن

سفیر ایران در انگلیس با اعلام اینکه هر نوع قانون تحریمی علیه ایران نقض برجام است به موضوع تحریم‌های موسوم به داماتو، کارگرد آن و مکانیزم‌های نقض کننده برجام توسط آن پرداخت.

همشهری آنلاین: سفیر ایران در انگلیس با اعلام اینکه هر نوع قانون تحریمی علیه ایران نقض برجام است به موضوع تحریم‌های موسوم به داماتو، کارگرد آن و مکانیزم‌های نقض کننده برجام توسط آن پرداخت.

به گزارش ایرنا، حمید بعیدی نژاد در پستی در صفحه شخصی اینستاگرام خود نوشت:

تمدید قانون تحریم آمریکا که در مجلس نمایندگان و سنای آمریکا با رای بسیار بالایی هم به تصویب رسیده است و سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز از امضای این مصوبه توسط رییس جمهور آمریکا در آینده نزدیک خبر داده است، طبیعتاً ابهامات و سؤالات بسیار زیادی را در خصوص پایبندی آمریکا به تعهدات خود در برجام ایجاد کرده است.

وی افزود: موضوع نوع واکنش مناسب کشورمان نسبت به این اقدامات هم اینک در بالاترین سطح تصمیم‌گیری کشور تحت بررسی قرار دارد و بی‌شک تصمیم‌گیران عالی کشور بهترین تصمیم مناسب را در این خصوص اتخاذ خواهند کرد.

در ادامه این مطلب آمده است: در عین حال با توجه به اهمیت موضوع و به حسب وظیفه به اعتبار اینکه اینجانب در مذاکرات کارشناسی برجام حضور داشته‌ام، احساس نمودم که اشاره به برخی مباحث فنی و حقوقی در این مرحله می‌تواند برای روشن شدن افکار عمومی در کشورمان مفید فایده باشد.

۱- یکی از فرض‌های اصلی که در مذاکرات مربوط به لغو تحریم‌ها مورد موافقت جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته بود این اصل بود که در این مرحله از توافقات، قوانین تحریم آمریکا که توسط کنگره آمریکا وضع شده‌اند، به علت عدم همراهی و مخالفت کنگره نمی‌توانند لغو شوند و لذا دولت آمریکا با استفاده از اختیارات قانونی رئیس جمهور به توقف و تعلیق اجرای قوانین تحریم مبادرت می‌ورزد. لغو این قوانین همزمان با تصویب پروتکل الحاقی توسط مجلس ایران در سال هشتم اجرای برجام و یا زودتر از آن در صورتیکه آژانس بین‌المللی ماهیت صلح آمیز کامل برنامه هسته‌ای را تایید کند صورت می‌گیرد. تا آن زمان قوانین تحریم ثانویه آمریکا وجود دارند اما اجرا نمی‌شوند. این در حالی است که قوانین تحریمی اتحادیه اروپا همگی مستقیماً لغو می‌شوند.

۲- آمریکا طی سال‌های گذشته قوانین متعددی در تحریم ایران به تصویب رسانده است که از اعتبار حقوقی برخوردارند و لغو هم نشده‌اند. مهمترین قوانین و مبانی حقوقی تحریم آمریکا عبارتند از:

الف- قانون ایفکا

ب- سپسدا

ج- مفاد سند بودجه دفاعی و

د- آیسا

در این میان و از میان این قوانین متعدد مهلت زمانی قانون تحریمی آیسا در 31 دسامبر 2016 به پایان می‌رسد که مجلس و سنای آمریکا مبادرت به تمدید آن قانون کرده‌اند. حتی اگر این قانون تمدید نشود قوانین تحریمی متعدد دیگر به اضافه دستورات اجرایی متعددی که در حوزه‌های متنوعی به تصویب رسیده‌اند، امکان اعمال تحریم در همان حوزه‌های قانون آیسا را که حوزه‌های نفت و پتروشیمی را پوشش می‌دهند به رئیس جمهور آمریکا می‌دهد.

یکی از خواسته‌های ایران در طول مذاکرات این بود که آمریکا صریحاً با توجه به سر رسید مهلت قانونی آیسا در سال 2016 در قالب برجام تعهد بدهد کاری را که در این بیست سال به طور مکرر انجام داده است، انجام ندهد و این قانون را تمدید نکند. در برابر، نمایندگان آمریکا اعلام می‌کردند که آنها با عدم تمدید این قانون مخالف نیستند و ضرورتی هم برای تمدید این قانون حس نمی‌کنند ولی چون تصمیم تمدید باید توسط مجلسین آمریکا صورت بگیرد آنها به عنوان نماینده دولت نمی‌توانند از طرف این دو مجلس تعهدی در برجام بدهند ولی تمام تلاش خود را خواهند کرد که این قانون تمدید نشود. هیأت مذاکره کننده آمریکا در عین حال تاکید داشتند که دولت آمریکا متعهد است که در هر شرایطی (حتی در صورت تمدید ISA) اجرای مفاد تحریم این قانون را بر اساس مفاد برجام متوقف نماید.

۴- اینکه آیا دولت آمریکا تلاش کافی خود را برای جلوگیری از تمدید این قانون انجام داده است یا نه، نیاز به بحث جداگانه‌ای دارد، اما یکی از موانعی که در خصوص این بحث در آمریکا پدیدار گشت تلاش مخالفین برجام برای اصلاح این قانون و درج برخی از تحریم‌های جدید در این قانون فراتر از مفاد فعلی آن بود. اصلاحیه‌های زیادی به این قانون توسط برخی از نمایندگان مخالف برجام داده شد. اگر هر یک از این اصلاحیه‌ها رأی می‌آورد بر اساس مفاد برجام، به اعتبار وضع تحریم‌های جدید، نقض صریح برجام محسوب می‌گردید. با مذاکرات طولانی میان نمایندگان مجلسین از دو حزب، نهایتاً توافق گردید که اصلاحیه‌ها همه به کنار گذاشته شوند و فقط اصل تمدید قانون به تصویب برسد.

۵- همانطور که تاکید گردید کشورمان در خصوص واکنش مناسب به این اقدام بررسی‌های لازم را در دستور کار دارد، ولی بعضی از رسانه‌ها به نادرستی تمدید این قانون را به طور اتوماتیک به معنای برگشتن تحریم‌ها معنا کرده‌اند. این تفسیر قطعاً ناصحیح است. درست است که در صورت امضای مصوبه مجلسین توسط رئیس جمهور، این قانون اعتبار قانونی خواهد داشت، اما برگرداندن تحریم‌های مندرج در ISA نیاز به تصمیم مستقل و جداگانه‌ای توسط دولت دارد که چنین تصمیمی اگر اتخاذ شود بی‌شک نقض برجام خواهد بود.

۶- این به این دلیل است که برجام حتی با در نظر گرفتن فرض احتمال تمدید قانون تحریمی ISA، اجرای این قانون را در ذیل شش بند در قالب ضمیمه دوم برجام به شرح ذیل متوقف کرده است:

الف- در بخش لغو تحریم بیمه‌ها در صفحه ۹ از ضمیمه برجام در ذیل بند ۱-۲-۴، دولت آمریکا موظف شده است اجرای مفاد مندرج در بخش (آ) ۵ از بند ۷ قانون ISA را متوقف کند.

ب- در بخش مربوط به توقف تحریم‌های نفت و انرژی در صفحه ۱۰ از ضمیمه دوم برجام ذیل بخش ۱-۳-۴، دولت آمریکا موظف شده است اجرای مفاد بخش (آ) ۵ بند هفتم از قانون ایسا را متوقف کند.

ج- در بخش مربوط به توقف تحریم‌های نفت و پتروشیمی در صفحه ۱۰ ضمیمه دوم برجام ذیل بخش ۲-۳-۴، دولت آمریکا متعهد شده است اجرای بخش‌ها (۱) (آ) ۵ تا (۲) و بخش‌های (۴) تا (۸) از قانون ایسا را متوقف کند.

د- در بخش مربوط به توقف تحریم‌های آمریکا در حوزه نفت و انرژی در صفحه ۱۰ ضمیمه دوم برجام ذیل بخش ۴-۳-۴، دولت آمریکا متعهد شده است که اجرای بخش (۳) (آ) ۵ از قانون ایسا را متوقف نماید.

هـ- در بخش مربوط به نهادهای تحت تحریم در صفحه ۱۲ از ضمیمه دوم برجام در ذیل بند ۱-۸-۴ در متن برجام، دولت آمریکا موظف شده است تحریم نهادهای مشخص شده تحت تحریم بر اساس این قانون را متوقف کند.

و- در بخش مربوط به فعالیت‌های مرتبط با اشاعه سلاح‌های هسته‌ای ذیل بخش ۹-۴ در صفحه ۱۲ ضمیمه دوم برجام، آمریکا موظف شده است که اجرای تحریم‌های مرتبط با تولید و حمل و نقل اورانیوم و استخراج معدن اورانیوم مندرج در بخش (۲) (ب) ۵ از ایسا را متوقف نماید.

۷- همانطور که ملاحظه می‌فرمایید برجام به طور مشخص اجرای تمامی بندهای اصلی و مرتبط مندرج در قانون ایسا را متوقف نموده است. همانطور که اجرای تحریم‌های مندرج در قانون ایسا علیرغم اعتبار آن در یکسال گذشته با اجرای برجام متوقف شده است به همین صورت در سال‌های آتی هم با وجود برجام، حتی با تمدید آن قانون، اجرای مفاد آن باید متوقف بماند. اگر اینگونه نبود اصلاً امکان سرمایه‌گذاری در صنعت نفت ایران در دوره پسابرجام وجود نمی‌داشت.

۸- بر اساس اصول اساسی حقوق بین‌الملل تمدید این قانون بهیچوجه تغییری در محتوای تعهدات آمریکا بر اساس برجام مبنی بر توقف اجرای مفاد این قانون ایجاد نمی‌کند. اگر دولت آمریکا بخواهد حتی از یکی از مفاد تعهدات خود در برجام تخطی کند و مفاد مندرج در ایسا را که به اعمال تحریم در حوزه نفت، انرژی و پتروشیمی مربوط می‌شود را به اجرا بگذارد و بدینوسیله شرکت‌های خارجی را از سرمایه‌گذاری در صنایع نفت و انرژی و پتروشیمی ایران بازدارد، بدون هیچ تردیدی مفاد تعهدات خود را نقض نموده است.

۹- تاکید می‌نماید که آنچه این یادداشت در پی توضیح آن بر آمد این است که صرف تمدید این قانون به معنای برگرداندن خودکار تحریم‌های آمریکا نخواهد بود بلکه این امر به تصمیم جداگانه‌ای نیازمند است.

اتخاذ چنین تصمیم جداگانه‌ای برای اجرای تحریم‌های این قانون، بدون هیچگونه تردیدی نقض صریح برجام است.